

Advent

Adventní písně, roráty a písně o Vtělení Páně

Věřím v jednoho Pána, Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího ... jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe, skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem ... a znova přijde ve slávě soudit živé i mrtvé.

Nicejsko-cařihradské vyznání víry

Sestavil Mgr. Martin Grombiřík & COENA

Ejhle, Hospodin přijde – *antifona*

ECCE DOMINUS VENIET

Musical notation for the first part of the antiphon. The music is in G clef, common time, and consists of two measures. The lyrics are: "Ej - hle, Hos - po - din přij - de a všich - ni sva - tí je - ho s ním". The melody features eighth and sixteenth note patterns.

verše

Musical notation for the first verse. The lyrics are: "Ro-su dej-te, ne-be-sa, shů-ry a oblakové dštěte Spra-ve-dli-vé-ho.". The melody continues the eighth and sixteenth note pattern established in the antiphon.

Musical notation for the second verse. The lyrics are: "O-tev-ří se, ze-mě, a vy-dej Spa-si-te-le.". The melody follows the established pattern.

Musical notation for the third verse. The lyrics are: "Ne-be-sa vypravují slávu Bo-ží a dílo rukou jeho zvě-stu-je o-blo-ha.". The melody follows the established pattern.

Musical notation for the final verse. The lyrics are: "Slá-va Ot-ci i Sy-nu, i Du-chu sva-té-mu, ja-ko byla na počátku, i nyní i vždy-cky a na věky vě-ků. A-men.". The melody concludes the piece with a final statement.

Roráty

Mnozí spravedliví – *introitus*

RORATE CÆLI DESUPER

chorál

The musical score consists of five staves of music in common time, featuring a key signature of one flat. The vocal parts are represented by black dots on the staff, indicating pitch and rhythm. Below each staff, the lyrics are written in Czech, corresponding to the musical notes. The lyrics are as follows:

Mno - zí spra - ved - li - ví * pro - ro - ci a krá - li
Spa - si - te - le vi - dě - ti žá - da - li.
Moj - žíš, Sa - mu - el s Da - vi - dem, I - za - i - áš
s Je - re - mi - á - šem spo - lu hla - sy tou - žeb - ný - mi
vo - la - li: U - kaž tvář svou nej - draž - ší,
pro - lom ne - be - sa, sstup do - lů, Me - si - á - ši.

píseň

Sstup do - lů, Me - si - á - ši, tak sva - tí vo-
U - kaž tvář svou nej - draž - ší, lid - ský Spa - si-
la - li. Ó rač člo - vě - čen - ství při - jí - ti,
te - li.
nás zde věz - ně za - ja - té z tem nos - ti již vy - ní - ti.

2. Oni za to prosili, / aby z nebe sstoupil, / my jsme se pak dočkali, / že jest nás vykoupil, / když se počal z Ducha svatého, / vtěliv se v život Panny / shladil hřich lidu svého.

3. Protož z toho jsouc vděčni, / vždycky jej milujme, / vážice lásku jeho / takto mu děkujme: / „Kriste, tobě bud' čest a chvála, / království, moc i sláva / na věky věků vzdána!“

chorál

Ne - be sa vypravují čest a slá - vu Bo - ží,
ků - ry andělů a svatých Bohu pil - ně slou - ží,
všechno jsoucno stvořené jen chvá - lu Pá - ně mno - ží.

píseň

Ne - be - sa vy - pra - vu - jí svět - le oh - la - šu - jí
slá - - vu, moc i ve - - leb - nost krá - le
ve - li - ké - - ho, Bo - ha ne - bes - ké - ho.

2. I měšťané nebeští, / kůrové andělští, / hvězdové, krásné nebe / nám k spatření
divné, / rozumu nestihlé

3. jeho velebnost božskou / bez přestání chválí, / nuž my také radostně / zvolejme
srdečně / takto řkouc veselé:

chorál

Slá - va Otc i Synu, i Du - chu sva - té - mu.
Ja - ko byla na počátku i ny -ní i vždy - cky
a na vě - ky vě - ků. A - men.

píseň

Slá - va, jas - nost i mou-drost Ot - ci ne - bes - ké - mu,
Sy - nu, je - ho mi - lé - mu i Du -
chu sva - té - - mu, Pá - nu je - di - né - mu.

2. Kterýž ode všech hřichů / lidské pokolení / sprostil, buďmež veselí / děkujíce
jemu, / Pánu Bohu svému.

Všichni věrní křesťané, Bohu chválu vzdejme

Všich-ni věr - ní křes - tā - né, Bo - hu chvá - lu vzdej me,
pře - ra - dost - né pís - nič - ky ke cti mu zpí - vej - me.

2. Ve dne, v noci v modlitbách / ustavičně stůjme / jeho svaté pomoci / od Boha
zádejme.

3. Marie, Panny čisté / v ctnostech následujme / v víře, lásce, pokroku / ustavičně
stůjme.

T: tropus v Kyrie nedělních rorátů.

N: latinské cantio *Singuli catholici*, Franusův kancionál 1505

Pán Bůh všemohoucí – sekvence

MITTIT AD VIRGINEM

A musical score for a sequence (sekvence) in G clef, common time. The lyrics are in two columns per line, alternating between Czech and Latin. The music consists of six staves of four-measure phrases, each ending with a repeat sign and a double bar line.

Pán Bůh vše - mo - hou - cí z ve - li - ké mi - los - ti
pos - la pos - la své - ho, an - dě - la moc - né - ho,
k Pan - ně Ma - ri - i k to - mu zvo - le - né.
Je - muž - to Ga - bri - el jmé - no, sil - ný an - děl
z ne - bes - ké - ho dvo - ru, z an - děl - ské - ho ků - ru,
patř tu - to člo - vě - če mys - lí vzhů - ru.

I všed k Pan - ně čis - té pra - vil ře - či jis - té,
vel - mi u - tě - še - né, ni - kdy ne - slý - cha - né

a - by mlu - ve - ny by - ly k člo - vě - ku.
 Řka: „Zdrá - vas Ma - ri - a, vší mi - los - ti pl - ná,
 Pán Bůh jest s te - bou; tys chva - li - teb - ná
 po - žeh - na - ná me - zi vše - mi že - na - mi.”
 Kte - ráž - to sly - šev - ši ta slo - va v své u - ši
 báz - li - vě a váž - ně o tom poz - dra - ve -ní jest
 mys - li - la. Jíž an - děl po - sil - nil, řek' by se
 ne - bá - la, a - le to vě - dě - la, že mi - lost
 na - lez - la u Bo - ha, Stvo - ří - te - le své - ho.

Adventní písně

Aj čas vzácný přišel

Aj, čas vzácný přišel, v němž Pán slávy vy - šel
k spasení lidskému, ke cti lidskému,
aby mu na vrátil to, co kdy si ztra - til.

2. Totčjsou ti dnové, / o nichž prorokové / zdávna již pravili, / lidem oznámili, / dnové vykoupení / a světa spasení.

3. V nichž nesluší spátí, / ale ze sna vstáti, / Bohu děkovati / a Jež milovati, / Jenž nám té radosti / Dal dožít z milosti.

4. Noc bludů odešla, / záře víry vzešla, / slušit' k ní prozříti, / srdcem ji chopiti / a v její světlosti / odíti se ctností.

5. Nuž, oblečme cele / Krista Spasitele, / jenž nám k vykoupení / naše přirození / ráčil na se vzítí, / tak se ponížiti.

6. Přikročme ku svému / Kořeni vinnému; / držme se jen Jeho, / vůdce nám daného. / Tak co ratolesti / budeme v Něm kvéstí.

N: latinské cantio *Ave hierarchia*, Vyšebrodský sborník 1410

Aj, Panna jest pozdravena

Aj, Pan-na jest po-zdra-ve - na an - dě - lem po-slem od Bo - ha.
Bož-ství div - né a ne-smír-né vstou-pi - lo v ži-vot Ma - ri - e.

2. Maria když uslyšela / jméno Ježíše přijala / aby jeho matkou byla / k tomu jest mile svolila.

3. Požehnaná jestit' věčně / z milosti Boží srdečně / porodila nejvyššího / Krále nad králi mocného.

4. Protož jeho všichni chvalme / a jemu díky vzdávejme / z takového dobrodiní / kteréž nám učinil nyní.

5. Chvála čest Otci věcnému / i jeho Synu milému / i také Duchu svatému / v též Božství nerozdílnému.

T: Třanovského Cithara

N: lat. cantio *Dum iubar astris oritur* (Franus 1505), rozšířený rorátní nápěv.

Bůh věčný což uložil

Bůh věč - ný což u - lo - žil v své pře - taj - né ra - dě,
v ča - se tom - to zje - vu - je po - žeh - na - né Pan - ně:
Po - slav své - ho an - dě - la zvěst jí z ne - be dá - vá:
Z te - be svě - ta ná - ro - dům spá - sa vzej - de pra - vá.

2. Pán, hle, Synu tvému dá / vládu světa slavnou / stolec krále Davida / říší jeho
dávnou / V domě otce Jakuba / králem bude mocným / věčně bude kralovat / synům
izraelským.

T: tropus prosy nedělních rorátů, upr. Vladimír Hornoff 1921

N: cantio *Gaudeteamus pariter*, česky „Všichni věrní křestané“.

Divná milost stala se

Div - ná mi - lost sta - la se, ple - sej zem - ská ří - še,
při - šel svě - ta Spa - si - tel z ne - bes jas - né vý - še.

2. Mnoho strasti vytrpěl / z vůle Otce svého, / aby lidstvo vykoupil / ode všeho
zlého.

3. Jezu Kriste, žehnej nám, / chcem ti věrni býti. / uděl, bychom navěky / tebe mohli ctít!

T: tropus Kyrie pondělních rorátů, upr. Vladimír Hornoff, 1921

N: cantio *Olim te virentibus*, Vyšehradský rukopis, cca 1450

Od Boha požehnané pokolení

Od Bo - ha po - zeh - na - né po - ko - le - né
z ně-hož jest svě - tu vy - šlo na spa - se - né
jsouc nad ji - né
zvo-le - na Ma - ri - a Pan-na čis-tá, mat-ka Pá - na Je - ží - še Kris ta.

2. Prosme všichni Syna Marie Panny, / at' se k svému Otci za nás přimluví / at' nám věčné radosti / pro jeho zasloužení / přeje navěky bez skonání.

3. Pane Kriste vyslyš žádosti naše, / my všichni pokorně prosíme tebe / pro tvé svaté vtělení / i také ponížení / prosíme: smiluj se nad námi.

T+N: Kancionál vodňanských literátů, 1537

Panna od anděla uslyševši slova

Pan - na od an - dě - la u - sly - šev - ši slo - va
báz - li - vě a váž - ně, ja - kož - to ctná pan - na
sa-ma v so-bě my - sli - la, so - bě roz - jí - ma - la, ja - ké to
poz-dra - ve - ní, bož-ské u - lo - že - ní, to - mu se di - ví - la

2. Jíž anděl posilnív, řek' by se nebála / Bůh že vyvolil ji k tomu, by věděla / před věky na výsosti, / z nesmírné milosti, / z lidského pokolení / světu na spasení / by Krista počala

T: Tropus v prose nedělních rorátů.

N: pův. latinské cantio *Ave rubens rosa*, česky „Otce nebeského pochvalme z milosti“

Poslán jest od Boha anděl

Po-slán jest od Bo - ha an - děl je - muž - to jmé - no Ga - bri - el;
tak ma - je jmé - no od ně - ho vy - klá - dá se: Sí - la je - ho,

2. do krajiny galilejské, / kde jest město Nazaretské / v kterémžto Maria Panna / Josefovi zaslíbena.

3. I všed k ní ten silný anděl / kdež to drahou Pannu viděl / v tom městě přebývající, / pozdravil jí touto řečí

4. řka: „Zdráva, plná milosti / toť jest Bůh vzkázal z výsosti / kterýž tě zvolil nad jiné / dát požehnání předivné.

5. Počneš syna a porodiš / jehožto jméno Pán Ježíš, / on sám kralovati bude, / království konce nebude.“

6. Ó Kriste, pro nás vtělený / v životě Marie Panne / rač počítí v nás vše dobré / i konati z milosti své.

T: Písně chval božských, 1541

Radujme se všichni věrní

Ra - duj - me se všich - ni věr - ní, bud' - mež vděč - ní
dob - ro - di -ní Bo - ha Ot - ce ne - bes - ké - ho,
neb nám po - slal Sy - na své - ho. Ry - chle vzhů - ru po - vstaňme,
o - chot - ně ho při - ví - tej - me, chvá - lu je - mu vzdejme.

2. I pročež v hříších ležíme / a zdaliž toho nevíme / že ta milost neprospěje / žádnému, kdo se nekaje? / Rychle vzhůru povstaňme, / ochotně ho přivítějme, / chválu jemu vzdejme.

3. Nechajíce nepravosti / buďmež pilni svatých ctností, / tak vděčnosti dokážeme / a hodně ho uvítáme. / Kriste, náš milý Pane, / dejž ať tvou vůli činíme, / hodně tě chválíme.

4. Tobě „Amen“, Bože Otče, / radostně se klanějíce / i Synu tvému milému / také i Duchu svatému. / Všichni spolu zpívejme, / chválu, čest hodně vzdávejme. / Přijmiž ji, žádáme.

Rosu dejte, ó nebesa

RORATE CÆLI DESUPER

The musical notation consists of two staves in G clef and common time. The first staff begins with a dotted half note followed by eighth notes. The lyrics "Ro - su dej - te, ó ne - be - sa!" are written below the notes. The second staff continues with eighth notes and ends with a fermata over the last note. The lyrics "Tak ot - co - vé vo - la - li," are written below the notes. The third staff begins with a quarter note followed by eighth notes. The lyrics "a - by Me - si - áš ra-dost ne - sa, při-šel k nim, sr - de - čně žá - da - li." are written below the notes.

2. I přišel k mnohé žádosti / v osobě ponížené / a svlažil deštěm spravedlosti / srdce všech věřících zemljené.

3. Rosu dejte, ó nebesa! / I my také volejme, / aby Kristus Pán, pomoc nesa, / přišel k nám, srdečně žádejme.

4. Nebot' od bíd, jež neseme / na tomto bídném světě / čím dále, tím již více schneme, / jako kvítí od horká v létě.

5. Rosu dejte, ó nebesa! / přijd', ó Pane Ježíši! / jakož jsi dávno, na světě jsa, / sliboval své křestanské říši:

6. „Kdekoli dva, neb tři budou / v mé jménu shromázděni, / uprostřed sebe mne dostanou, / chci býti jejich občerstvení.“

7. Chraň své slovo i svátosti / v čistotě mezi námi / a tak v těch darech nám k radosti / Zůstávej, Pane, vždycky s námi.

8. Rosu dejte, ó nebesa! / Přijd', ó Pane Ježíši! / K příchodu Tvému církev plesá, / uslyš srdečnou žádost naší.

9. Učiň konec světa zlosti, / jsa všech Soudcem a Králem, / Nám pak otevři z své milosti / ten zlatý, nový Jeruzalém.

10. Rosu dejte, ó nebesa! / Ó ať se to vše stane! / Prosbám všech věrných přítomen jsa, / vyslyš i nás, přemilý Pane!

Věkové když přeběhli jsou

Vě - ko - vé když pře - běh - li jsou a když při - šla pl - nost
ča - su, O - tec Pán Bůh z své mi-los - ti pos - lal jes - ti
z vy - so - kos - ti do té ga - li - lej - ské vlas - ti

2. posla převalmi silného / do města nazaretského / aby pravil řeči jisté / a zvěstoval panně čisté / poselství od Boha samého.

Tx: Kancionál vodňanských literátů, 1537; též tropus Kyrie nedělních rorátů.

N: rorátní nápěv, pův. cantio *Cuncti nunc assurgentes*, Franusův kancionál 1505

Vesele zpívejme

GOTTES SOHN IS KOMMEN

Ve - se - le zpí - vej - me, dí - ky Bo - hu vzdej - me,
že nám Sy - na své - ho jed - no - ro - ze - né - ho
dal na vy - kou - pe -ní, k věč - né - mu spa - se -ní.

2. Čtverý Kristův příchod / známe z Písma jistot: / první v těle jeho / druhý v duch
věrného, / a třetí při smrti, / v čtvrtém má souditi.

3. Proč nejprve přišel, / když z svých nebes vyšel, / ráčil sám povědět: / by sebe
dal v oběť / mzdu na vykoupení / za mnohé k spasení.

3. Proto se narodil, / by svět znova zrodil, / v svém vyučování / zvěstoval pokání, /
nemocné vyléčil, / zarmoucené těšil.

4. Dále jest vyznal sám: / „Hle, příklad dal jsem vám; / kterak jsem já činil / a
zákon naplnil, / tak i vy též činěte, / vůli Otce plňte.“

5. Druhý příchod jeho / - do srdce lidského - / darem víry bývá, / proto se ozývá: /
„Tluču již u dveří, / každý mi otevři!“

6. Po třetí přijíti / slíbil, když vyjíti / z těla věrný člověk / má již v budoucí věk. /
Proto kázal bdít / a střízlivě žítí.

7. Čtvrtý příchod bude, / až den soudný přijde, / to bude hrozný den, / kdy půjdou
z hrobů ven / v předěšení všichni / bezbožní a hříšní.

8. Proto se připravme / hotoví postavme / v svatém obcování / a v pravém pokání. /
V modlitbách trvejme, / tak Pána čekejme.

9. Rač Pane popřáti / v pravdě tvé zůstat, / abychom v ní bděli, / potom tě viděli, /
Pána laskavého, / v den příchodu tvého.

Věrná duše, radostně

Věr - ná du - še, ra - dost - ně máš Krá - le přij - mou - ti,
srd - ce je - mu pod - da - ti, co sta - ré - ho vše ob - no - vi - ti
a na je - ho příchodče - ka - ti a s na-dě - jí vstříc je - mu jí - ti.

2. Neb on rychle pospíchá / svůj lid navštíviti, / pokoj ssebou přinésti, / zarmoucené obveseliti, / z moci hřichů vysvoboditi / příbytek svůj u nás najíti.

3. V světle chodíme, nebludíme, / ke Kristu se znejme / a v pravdě jemu služme, / s toužebným hlasem ho žádejme, / aby ráčil nás navštíviti / svou milostí obohatiti.

4. Bychom v ní zde společně / vždycky přebývali / do konce setrvali / na věky nebi kralovali, / dej nám to, Kriste přežádoucí / ó Králi, Pane všemohoucí.

Vítěj, Jezu Kriste

Ví - tej, Je - zu Kris - te, z ne - bes vy - so - kos - ti
ví - tej z Pan - ny čis - té, pře - dra - hý náš hos - ti!
Od Ot - ce jsi vy - šel, spa - si - ti nás při - šel, tě - ší - me se

2. Navštívils nás bídné / sluhy ve vězení, / nesa z divné lásky / z bíd nám vyproštění. / S nebeským bohatstvím / přišels k nám chudičkým, / bys nás obdaroval, / sebou zbohacoval. / Vítej, králi náš!

3. Král jsa předůstojný, / Bůh náš všemohoucí, / stolec maje věčný / i korunu skvoucí: / k nám ses v lásce sblížil, / pro nás velmi snížil, / stav se lidem rovný, / zvolilis život skrovny: / Vítej, králi náš!

4. Ach, co tebou hnulo, / bys tak po nás toužil? / Co tě k tomu mělo, / abys hřšným sloužil? / Jen tvé srdce svaté, / milostí k nám vzňaté; / chtěls nám bratrem býti / a nás k sobě vzítí: / Vítej, králi náš!

5. Otců plémě zdávna / prosívalo tebe: / Ó, bys, přežádoucí, / proniknul již nebe! / Kde jsi, hvězdo jasná? / Kde jsi, berlo spásná? / Kdy již naše oči / blesk tvé slávy zočí? / Vítej, králi náš!

6. Již jest naplněna / všechno plná míra, / po čem dle tvých slibů / toužívala víra; / vévoda náš pravý / již se za nás staví; / v smrti hrozné jámě / tvé nám kyne rámě: / Vítej, králi náš!

7. Ó Sionská dcerko, / nermutiž se více, / Pán tvůj setře tobě / každou slzu s líce; / těš se z svého krále, / zpívej k jeho chvále, / jenž tvé ponížení / v slávu věčnou změní: / Vítej, králi náš!

8. Povstaniž a vyjdi / vstříc mu s uctivostí, / milostně jej přijmi / s pravou oddaností; / aj, nuž, vstříc ti jdeme, / v srdcí stan tě zveme; / přijď a rač k nám vjiti, / věčně s námi býti: / Kriste, králi náš!

T: Rohův kancionál, 1541

N: lat. cantio *Ave gloria Virgo, mater Christi*, Franusův kancionál 1505

Všichni věrní křesťané, veselme se nyní

The musical notation consists of two staves of music in common time (C). The first staff starts with a treble clef, and the second staff starts with a bass clef. The lyrics are written below the notes. The lyrics are:

Všich - ni věr - ní křes - tā - né, ve - sel - me se ny - ní,
pa - ma - tu - jíc spo - lec - ně Kris - to - vo vtě - le - ní,
v němž mi - lost svr - cho - va - ná nám jest u - ká - zá - na
od Bo - ha pře - dob - ré - ho, las - ka - vé - ho Pá - na,

2. kterýžto se slitoval / nade všemi námi, / když viděl jak zlý dábel / panuje nad námi. / Pro Adama prvního / v hřích jsme zavedeni, / protož nový zaslíben / Adam k spomožení.

3. Což Bůh zdávna uložil / v své přetajné radě, / to již zjevně naplnil, / když poslal ku Panně / archanděla svatého / z nebeské výsosti, / aby jí vypravoval / noviny radosti.

4. Řka: „Ty jsi požehnaná / nade všeckny jiné, / chceť mítí Pán nebeský / v tobě bydlení své / a v tvém čistém životě / člověčenství vzítí, / Duchem Svatým předivně / všechno působiti.“

5. Panna se podivila / té andělské řeči / jak by se státi mohly / oznámené věci. / Anděl jí to zvěstoval / že se z Boha stanou / protože nic nemožné / není tomu Pánu.

6. „Plod svatý v tvém životě / slouti má Syn Boží, / na kterého Bůh Otec / moc a čest tu vloží, / by na trůnu Davida / navěky kraloval, / lidi ospravedlnil, / v sobě posvěcoval.“

7. „Aj já,“ řekla pokorně, / „dívka Pána mého, / staň se mi, posle věrný, / podle slova tvého.“ / Hned v jejím čistém těle / ráčil se vtěliti / ten, jenž smrti oddané / nás měl obživiti.

8. Národům zvěstováno / do všech pokolení, / že Bůh člověk učiněn / pro lidské

spasení, / Bydlil s lidmi ve světě, / v pokroč přebýval, / a ztracenou naději / pracně nám dobýval.

9. Chvalme Boha vesele / spolu zpívajíce, / ve svých srdcích plesejme, / čest mu vzdávajíce, / z daru tak velikého / Syna vtěleného / bud' věčně požehnáno / svaté jméno jeho.

N: latinské cantio *Gaudeteamus pariter, omnes et singuli*

Z milosti tak hojně

Z mi - los - ti tak hoj - né, štěd - ře u - ká - za - né,
li - dem zdarma da - né, Je - zu Kris-te, Pa - - ne,
te - be všechno chvá - lí, věč - ný - ne - bes Krá - li.

2. Ó náš Pane milý, / ty jsi dárcem sily, / v zármutku a kříži / pomoc tvá se blíží. / Útočiště jisté / jsi nám, Jezu Kriste.

3. Vyslyš naše hlasy, / Bože věčné spásy, / dej, at' v lásce stálé / žijem ke tvé chvále, / tebe v úctě máme, / zákonů tvých dbáme.

4. V poslední pak chvíli / až se den náš schýlí / a my před tvým soudem / státi, Kriste, budem, / milost rač nám dáti, / slávu věčnou přáti.

T: závěrečný tropus prosy nedělních rorátů, upr. Vladimír Hornoff, 1921

N: pův. lat. catio *Ave hierarchia*, Vyšebrodský sborník 1410.